

Univerzita Karlova v Praze - Pedagogická fakulta
Katedra dějin a didaktiky dějepisu
Magdalény Rettigové 4, 116 39 Praha 1

Posudek oponenta magisterské diplomové práce

Bc. Kristýna BERNARDOVÁ, *Nacismus versus okultismus v protektorátu Čechy a Morava. Osudy Jiřího Arvéda Smíchovského a Jana Kefera*, Praha, Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2018, 207 stran.
Vedoucí práce: PhDr. Petr Koura, Ph.D.

Hodnoticí kritéria

	<i>splňuje</i>	<i>splňuje z větší části</i>	<i>splňuje z menší části</i>	<i>nesplňuje</i>
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.	X			
Metody využití autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.	X			
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu.		X		
Struktura práce je vyvážená a logická.	X			
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu.	X			
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb.		X		
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie.	X			
Autor správně cituje.	X			
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).	X			

Celkové hodnocení (slovně)

Předložená práce si klade za cíl přehlednout nepřilíš známý vztah nacistické moci k okultistům, hermetikům, spiritistům, astrologům atd. v protektorátu Čechy a Morava a tento vztah demonstrovat na svého druhu paralelní biografii dvou čelných představitelů těchto směrů v předválečné čs. republice,

JUDr. et PhDr. Jiřího Arvéda Smíchovského a PhDr. Jana Kefera. Výsledkem je diplomová práce nejen značně obsáhlá (samotný text čítá 173 stran, k nimž se řadí ještě 13 stran obrazových, ponejvíce fotografických příloh), nýbrž též vysoce informačně bohatá a velmi čtivá.

Pomineme-li úvod a seznámení s pramennou základnou a metodologií práce, autorka nejprve vymezuje a vysvětluje některé důležité pojmy (okultismus, hermetismus, Společnost českých hermetiků Universalia) a pokračuje dále popisem vztahu nacistů k okultismu nejprve na obecné rovině a poté v konkrétní situaci protektorátu Čechy a Morava. Nejobsáhlejší a nejhodnotnější část práce pak představují životopisy Jiřího Arvéda Smíchovského a Jana Kefera, se zvláštním přihlédnutím k osudu obou mužů za nacistické okupace. Část věnovaná J. A. Smíchovskému je o něco delší než kapitola věnovaná J. Keferovi (91 stran vůči 55 stranám), což je ovšem zapříčiněno podstatně lépe dochovanou pramennou základnou k životu J. A. Smíchovského díky existenci dokumentů vzniklých v souvislosti s jeho poválečným odsouzením a uvězněním za kolaboraci a udavačství. Dokumenty vzniklé v souvislosti se zatčením J. Kefera gestapem, jeho uvězněním a smrtí v koncentračním táboře Flossenbürg se naopak zřejmě nedochovaly; rekonstrukce jeho osudu je tedy obtížnější a výsledný příběh kratší a mezerovitější. Cenný je rovněž závěr práce, v němž autorka stručně shrnuje podobnosti i rozdíly v povahách a osudech obou mužů a vysvětluje, co podle ní hrálo roli v tom, že se jejich původně podobné cesty v době nacistické okupace tak diametrálně rozešly.

Po stránce zdrojů vychází práce jak z materiálů již publikovaných, tak v případě J. A. Smíchovského z dokumentů uložených především v Archivu bezpečnostních složek, v případě J. Kefera diplomantka práci obohatila o rozměr orální historie, kdy navštívila a vyslechla dosud žijícího PhDr. Reginalda Kefera, jediného syna Jana Kefera. Formou e-mailové korespondence hovořila též s prof. Milanem Nakonečným, autorem pojednání o novodobém českém hermetismu, který se tímto tématem a osudy českých okultistů a hermetiků zabýval už dříve.

Jak jsem již zmínil v úvodu, jde o práci vysoce nadprůměrnou a hodnotnou, která nejen že přehlídí již známé prameny, nýbrž přináší též informace nové, přichází s novými (a dosti pravděpodobnými) interpretacemi a v několika případech opravuje informace ve studiích dříve publikovaných. Za všechny bych jmenoval např. výslovné uvedení zatčení Jana Kefera do kontextu s celoříšskou akcí *Hess*, zaměřenou právě proti okultistům. Práce se vyznačuje civilním a přesto čtivým projevem, kultivovaným jazykem, důsledným citováním a uváděním zdrojů a jejich promyšlenou kombinací a interpretací. Některé exponované pasáže se čtou způsobem doslova strhujícím, ač autorka ani na okamžik neslevuje ze své věcnosti.

Práci bych vytkl pouze dvě věci. Za prvé občasnou pravopisnou chybu, překlep či stylistické zakolísání. Takových míst není mnoho a hodnotu práce příliš nesnižují. Za druhé, a tato námitka je již závažnější, diplomantka by především v citacích z již publikované literatury mohla být ještě důslednější a uvádět též primární pramen, ze kterého ten který autor původně čerpal. Pokud by se mělo v budoucnosti uvažovat o uznání práce za práci rigorózní či o její publikaci, doplnění práce v tomto duchu bych považoval za žádoucí.

Otázky k obhajobě:

- Existují italské či francouzské prameny, které by potvrzovaly uváděnou zpravodajskou činnost J. A. Smíchovského pro rozvědky těchto států před válkou? Uvažuje autorka též o možnosti, že si Smíchovský tuto část svého *curricula vitae* vymyslel, aby obhájil svoji spolupráci s německou SD (obzvláště vezmeme-li v potaz jeho zmiňovanou lhavost)?
- Nemohl domnělý Smíchovského výrok „*Zapsal jsem se ďáblu a musím mu sloužit*“, který autorka uvádí na str. 43 a který je obsažen v poválečném svědectví Pravoslava Lexy, být pronesen spíše v souvislosti s upsáním se nacistické SD než v souvislosti se Smíchovského údajným praktikováním černé magie?
- Bylo by možné dovědět se více o předválečném působení J. Kefera např. z dokumentů Junáka?

Přes uvedené dílčí nedostatky předložená práce dle mého názoru splňuje (spíše převyšuje) nároky kladené na práci diplomovou magisterskou, a k obhajobě ji tudíž co nejvšeleji **doporučuji**.

Datum: 21. 5. 2018

Podpis oponenta práce: